

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat af 23. europaudvalgsmøde

Dato: tirsdag den 18. februar 2020
Tidspunkt: kl. 16.00
Sted: vær. 2-133

Til stede: Eva Kjer Hansen (V), formand, Flemming Møller Mortensen (S), næstformand, Lars Aslan Rasmussen (S), Tanja Larsson (S), Jens Rohde (RV), Halime Oguz (SF), Victoria Velásquez (EL), Rasmus Nordqvist (ALT), Erling Bonnesen (V), Morten Messerschmidt (DF), Orla Østerby (KF) og Katarina Ammitzbøll (KF).

Desuden deltog: Statsminister Mette Frederiksen.

Punkt 1. Forelæggelse af ekstraordinært møde i Det Europæiske Råd den 20. februar 2020

KOM (2018) 0321 – bilag 16 (revideret forhandlingsboks vedr. MFF 2021-2027)

Statsministeren: Jeg kan gøre det kort, for ikke meget er forandret, siden jeg besøgte udvalget sidst. Det ekstraordinære møde i Det Europæiske Råd har den flerårige finansielle ramme (MFF) som omdrejningspunkt. Fordi fastlæggelsen af budgettet er så vigtig en beslutning både for Danmark og for Europa har jeg forud for topmødet holdt en række andre møder, herunder med EU's budgetkommissær og med formanden for Det Europæiske Råd – samt ikke mindst med de tre andre lande, Østrig, Sverige og Holland, som sammen med os udgør den alliance, der går under navnet de sparsommelige fire.

Lad mig gentage den danske position, som et bredt flertal i Folketinget heldigvis står bag: Vi går til forhandlingerne med et ønske om at få et stærkere Europa, og det er afgørende for at fastholde den danske befolknings opbakning til et stærkt europæisk engagement, at man ikke bruger flere penge i samarbejdet, end hvad nødvendigt er. Oprindeligt lagde Kommissionen op til en kraftig forøgelse af EU's budget, som ville medføre, at jeg skulle vende hjem til Folketinget og den danske befolkning med den besked, at vi måtte til at skære ned på andre områder herhjemme for at sætte EU's budget voldsomt op. Men jeg synes simpelthen, at det grundlæggende er forkert, hvis vi skal til at skære ned på den danske folkeskole eller på midlerne til vores ældre eller sundhedsområdet for at forøge midlerne til EU's budget. Eller for den sags skyld, hvis andre lande må gøre det samme, selv om de kæmper med udfordringer inden for uddannelse, velfærd og arbejdsmarked. Når EU med Brexit er blevet et land mindre, må det være muligt at holde budgettet på 1 pct. af BNI, og inden for den ramme modernisere budget-

tet med en større koncentration af midler til klima, forskning, sikkerhed og de ydre grænser. Intet har forandret sig – ud over, at regeringen har et fået godt og bredt mandat.

Topmødet afholdes på baggrund af, at formanden for Det Europæiske Råd, Charles Michel, fredag i sidste uge fremlagde et nyt kompromisforslag – en revideret forhandlingsboks. Her lægges der op til en forøgelse i udgiftsniveauet på 13 mia. euro i forhold til det finske formandskabs forhandlingsboks. På indtægtssiden – altså finansieringen af budgettet – foreslås der stadig rabatter, herunder til Tyskland, Holland, Sverige og Østrig og Danmark. Rabatterne reduceres over perioden. Der sættes dog endnu ikke tal på størrelsen af dem, for den slags hører som regel slutspillet til. Selv om det er positivt, at man anerkender, at der skal være en rabat også til Danmark, er det i vores øjne ikke tilstrækkeligt med den udfasning, der lægges op til.

Der foreslås samtidig nye egne indtægter fra bl.a. kvotehandelsystemet og fra ikkegenanvendt plastik. Værd at nævne er det, at der i forhandlingsboksen lægges op til at indføre en retsstatsmekanisme, en klimamainstreaming på minimum 25 pct. af budgettet og yderligere en mindre besparelse på de administrative udgifter. Ikke mindst det sidste noterer jeg mig med stor tilfredshed, for som jeg tidligere har nævnt, er netop forøgelsen af de administrative udgifter i vores øjne u hensigtsmæssig.

Alt i alt er der således gode ting i fredagens udspil, men udgiftsniveauet er højere end i den finske forhandlingsboks, hvorfor vi ikke er kommet tættere på en løsning.

Hvor er vi henne i det politiske spil? De såkaldte samhørighedslande, som er fortalere for et større budget, har mødtes i Portugal, mens vi sparsommelige fire – Østrig, Sverige, Holland og Danmark – har konsolideret vores samarbejde, senest med en fælles kronik med den østrigske kansler, Sebastian Kurz, som hovedunderskriver. Det er et godt og positivt signal, at også den nye østrigske regering træder så aktivt ind i arbejdet med at holde budgettet på en restriktiv linje. Herudover hører man mere og mere budgetrestriktive toner fra Tyskland.

Alle ved, at der bliver tale om vanskelige forhandlinger. Vi har fra dansk side forud for topmødet givet bl.a. DER-formanden vores bud på, hvordan man kan nedbringe budgetudgifterne i budgettet. Det handler om:

- at nedbringe udgifterne til samhørighed og målrette støtten de lande og regioner, der har det største behov for den. Når det er de fattige lande og regioner, der skal have mest, vil det så også betyde, at der kommer færre penge til Danmark – det er kun rimeligt, og det synspunkt står jeg på mål for.
- at investere mere moderat på de nye områder som klima og migration, altså med en mindre stigning, end Kommissionen har lagt op til.
- at nedbringe administrationsudgifterne. Her ser vi som nævnt en bevægelse fra, hvad der var en voldsom forøgelse i det oprindelige budget. Men vi kan nedbringe de udgifter yderligere.

Det blev en lidt kort og måske kedelig status, fordi der endnu ikke for alvor er sket noget i forhandlingerne. Vi vil selvfølgelig blive ved med at fremhæve vigtigheden af et moderne budget og fastholdelsen af en ramme på 1 pct. af BNI – det sidste ikke mindst i lyset af, at vi med Brexit er et land mindre. Så det er en overkommelig opgave. Til gisningerne om, hvorvidt vi får en aftale allerede torsdag, fredag eller lørdag, vil jeg sige: Jeg tror det ikke. Det er muligt, at vi pludselig ser et skred i forhandlingerne, men jeg har tænkt mig at pakke kufferten med mange sæt tøj. Vi står så langt fra hinanden, at jeg nok kommer til at forelægge igen, inden vi har et budget.

Rasmus Nordqvist ærgrede sig på Alternativets vegne over regeringens position. I stedet for at gå så højt op i rammen og den danske rabat burde der være større bevågenhed om budgettets indhold. Det var underligt, at klima ikke fyldte mere, når nu man havde anerkendt det som EU's største udfordring. Ville regeringen arbejde for en større klimamainstreaming end de 25 pct., der var lagt op til i rådsformandens kompromisforslag?

Udkastet omfattede desuden en betydeligt lavere forøgelse af midlerne til Erasmus+ end i Kommissionens oprindelige forslag. Han erindrede, at Socialdemokratiet før regeringsdannelsen havde støttet en fordobling af midler til Erasmus+. Også Horisont Europa ville blive beskåret. Hvad mente regeringen om de dele?

Endelig spurgte han, om stats- og regeringscheferne også skulle drøfte andet end MFF'en. Ville spørgsmålet om at gøre Albanien og Nordmakedonien til kandidatlande blive taget op?

Morten Messerschmidt gjorde opmærksom på, at Michels forslag ville betyde en forøgelse af udgiftsniveauet fra de oprindeligt foreslåede 1,07 pct. af BNI til nu 1,074 pct. Kunne statsministeren bekræfte, at det tal – i kraft af det mandat, regeringen havde fået – ville betyde et dansk veto?

Han tillod sig at dele en kættersk tanke: Kunne regeringen bringe sager på bane i forhandlingerne, der ikke direkte vedrørte budgettet, men hvor man fra dansk side havde stået alene i EU, bl.a. indekseringen af børnepenge og dagpenge?

Desuden spurgte han, hvordan den afgift på plastik, der blev foreslået som en kilde til egenindtægt, ville spille sammen med det eksisterende afgiftssystem i Danmark. Store dele af plastikindustrien havde gjort meget for at investere i grøn omstilling. Hvad ville nye afgifter betyde for den udvikling?

Statsministeren sagde til Rasmus Nordqvist, at hun ikke så nogen modsætning mellem at føre en indholdsdiskussion og restriktiv linje. Hvis regeringen havde accepteret Kommissionens forslag, havde hun måttet vende hjem med en besked om, at Danmark skulle skære på de offentlige budgetter. Det ville være helt uholdbart. Hun var ikke et sekund i tvivl om, at færre midler til f.eks. det danske sundhedsvæsen på grund af øgede udgifter i EU ville bringe borgernes massive opbakning til det europæiske samarbejde i fare. Pengene skal komme et sted

fra, og Kommissionens forslag ville medføre flere udgifter, end der var i det økonomiske råderum. Hun ville ikke komme til at føre en uansvarlig økonomisk politik. Man kunne godt føre abstrakte diskussioner om, hvad man gerne ville have med i MFF'en, men øgede udgifter hertil ville automatisk medføre færre midler hjemme. Hun var ikke af den overbevisning, at alle store løsninger lå alene på EU's bord – mange af dem skulle man finde i et samspil mellem hjemlige initiativer og det europæiske samarbejde.

På spørgsmålet om klimamainstreaming svarede hun, at der ud over de 25 pct. var aftalt at afsætte flere penge til den grønne omstillingsproces. Der udestod desuden en diskussion om, hvor stor en del af landbrugsstøtten man skulle gøre grøn.

Om Erasmus+ sagde hun, at de ekstra 26 pct., kompromisforslaget afsatte hertil, efter hendes mening var en ganske pæn forøgelse.

Svaret til Morten Messerschmidt lød, at kompromisforslaget med et udgiftsniveau på 1,074 pct. gik i den forkerte retning. Hun ville ikke afvise, at emner som indeksering af børnepenge og dagpenge kunne bringes ind i drøftelserne.

Som svar på spørgsmålet om egenindtægter kom hun med den forsigtige vurdering, at plastikafgiften nok primært ville ramme de europæiske lande, der ikke havde genbrugsordninger. Det var for tidligt at give et mere detaljeret svar.

Rasmus Nordqvist påpegede, at statsministeren selv havde understreget, at den restriktive linje ikke var til hinder for en diskussion om budgettets indhold – og det var netop indholdet, han spurgte til. Han gentog sit spørgsmål om, hvorvidt regeringen mente, at Charles Michels kompromisforslag afsatte tilstrækkeligt med midler til henholdsvis klimaet og til Erasmus+ og Horisont Europa.

Og regeringen gik vel ind for den retfærdige omstilling via Just Transition Fund, som var grunden til forøgelsen fra 1,07 til 1,074 pct. Hvor skulle de penge i givet fald tages fra?

Erling Bonnesen spurgte til, hvordan det gik med landbrugsforhandlingerne.

Jens Rohde kunne forstå, at regeringen ville ofre den danske regionalstøtte til gengæld for en rabat. Det hang muligvis sammen ud fra en idealistisk betragtning, men det var samtidig udtryk for dårligt købmandskab, for regionalstøtten skabte regulære arbejdspladser, som var langt mere værd end rabatten. Han spurgte, hvor i mandatet statsministeren fandt legitimiteten til den forhandlingsstrategi, regeringen forfulgte.

Katarina Ammitzbøll bad statsministeren uddybe Tysklands position og spurgte, om regeringen var i dialog med Tyskland.

Statsministeren sagde til Rasmus Nordqvist, at regeringen godt kunne leve med en mindre stigning end i Kommissionens oprindelige forslag til de nævnte områder. Der var trods alt tale om en stigning. Når man er budgetrestriktiv, må man kunne pege på noget, der skal bruges færre penge på, og hendes bud var samhørighedsmidlerne, hvor Danmarks bidrag beløb sig til 10 gange de penge, landet fik igen. Dermed ikke sagt, at de ikke skabte merværdi. Men det måtte være rimeligt at målrette midlerne til de områder i Europa, der har størst behov for dem.

Svaret til Erling Bonnesen lød, at kompromisforslaget lagde op til en lille stigning i landbrugsstøtten. Det var et af stridspunkterne i forhandlingerne.

Hun understregede over for Jens Rohde, at intet havde ændret sig, siden udvalget gav mandat. Af mandatet fremgik det, at man fra dansk side ønskede at reducere støtten til samhørighed og landbrug. I øvrigt ville regeringen vende tilbage til mandatkredsen undervejs i forhandlingerne.

Det var efter hendes mening ikke udtryk for dårligt købmandskab at pege på områder, hvor man kan skære for at ramme et lavere udgiftsniveau. Det handlede i høj grad om at prioritere nye områder frem for gamle, men også om en beskæring af administrationsudgifter og en mere moderat stigning end først foreslået for de nye områders vedkommende. Hertil kom muligheden for at beregne inflationstaksten til 1,8 pct. frem for de 2 pct., Kommissionen kom frem til, at det ville give en besparelse på 15 mia. euro. Endelig kunne en række udisponerede midler der indgå i forhandlingerne.

På Katarina Ammitzbølls spørgsmål svarede hun, at Tysklands tilkendegivelser de seneste dage – herunder fra kansler Merkel selv – havde været af mere budgetrestriktiv art end tidligere. De sparsommelige fire opfattede det sådan, at Tyskland ikke stod dem fjernt i spørgsmålet. Men hun turde ikke gisne om, hvad det betød for slutspillet. Regeringen førte naturligvis dialog med Tyskland om spørgsmålet.

Rasmus Nordqvist var med på, at Michels forslag omfattede en forøgelse af midlerne til Erasmus+ og til klimaet, men præciserede, at spørgsmålet gik på, om regeringen fandt den tilstrækkelig. Var man tilfreds?

Han henviste til, at statsministeren selv nævnte samhørighed som et af de områder, man kunne skære i. Men Erasmus+ lå under samhørighed. Ville man fra dansk side friholde Erasmus+ fra besparelserne på samhørighed? Eller ville man målrette midlerne, så det kun var særlige grupper, der kunne gøre brug af dem?

Victoria Velásquez roste regeringen for at ville fastholde rammen på 1 pct. Forhåbentlig kunne en restriktiv linje netop føre til en diskussion af prioriteter. Enhedslisten så gerne, at man omstillede midler fra landbrug, forsvar og strukturfonde til en højere prioritering af klima, miljø og udviklingsbistand. Statsministerens udmeldinger var lovende. Når partiet alligevel ikke havde stemt for mandatet, skyldtes det, at der ikke blev lagt nok vægt på, at EU skulle leve op til

egne klimamålsætninger. Hun ville ligesom Rasmus Nordqvist gerne vide, om regeringen var tilfreds med prioriteringen af klimaet, og herudover spurgte hun til prioriteringen af andre grønne områder. Kunne statsministeren uddybe?

Morten Messerschmidt fastholdt sit ønske om en bekræftelse på, at regeringen med sin afgørende vægt på et udgiftsniveau på 1 pct. nødvendigvis måtte nedlægge veto mod et budget med et højere udgiftsniveau. Havde regeringen gjort den danske position klar for rådsformanden? Hvorfor kom han ellers med et kompromisforslag, der ikke tog hensyn til det? Havde regeringen da accepteret en modregning i f.eks. strukturstøtten? I forlængelse af det spørgsmål foreslog han at dele budgettet op, så nogle lande kunne afstå fra bestemte dele og til gengæld betalte mindre. Havde man overvejet sådan en løsning?

Eva Kjer Hansen fulgte op ved at spørge, hvor stort et beløb regeringen anså det for muligt at frigøre til nyere prioriteter ved at skære i landbrugs- og regionalstøtten. Var størrelsesordenen blevet drøftet med Sverige, Holland og Østrig? Og på hvilke andre områder end støttemidlerne kunne man hente penge for at nå ned på rammen på 1 pct.? Hun havde spurgt til det flere gange – også skriftligt – uden at få svar.

Statsministeren svarede Rasmus Nordqvist, at regeringen godt kunne leve med mindre stigninger på de nævnte områder, selv om de endte med at blive mindre end i Kommissionens oprindelige forslag. Uddannelse var vigtigt i et europæisk perspektiv, men også i et dansk – og der var intet vundet, hvis man skulle betale mere til Erasmus+ for så at komme hjem og skære på uddannelse. Det samme princip gjaldt på klimaområdet, og det ville hun gerne stå ved. Der var forskel på, hvor let de enkelte medlemslande havde ved at omsætte klimaambitionerne til praktisk politik. Private husstande blev f.eks. opvarmet på ret forskellige måder. Derfor måtte man finde en balance i diskussionen om, hvor stor en del af landbrugsstøtten og samhørigheden der kunne målrettes klimaet. Det betød dog ikke, at regeringen ikke fortsat ville kæmpe for et grønnere budget.

Over for Morten Messerschmidt bedyrede hun, at der ingen tvivl var i EU om den danske position. Den lagde afgørende vægt på et udgiftsniveau på 1 pct. Regeringen meddelte løbende i forhandlingerne, hvad dens mandat var.

Svaret til Eva Kjer Hansen lød, at man kunne hente 28 mia. euro ved at skære i støttemidlerne. Det var der enighed om hos de sparsommelige fire.

Rasmus Nordqvist var enig med statsministeren i, at landene havde forskellige udgangspunkter for en grøn omstilling, men netop derfor var det vigtigt at gøre det til et fælles projekt, hvor landene samarbejder i stedet for at stille krav og opgaver til hinanden. Her kunne budgettet spille ind, og det var også tanken bag just transition fund.

Han havde stadig ikke fået klart svar på, om regeringen mente, at kompromisforslaget havde rigelig grøn karakter.

Jens Rohde bad statsministeren uddybe holdningen om, at regionalstøtten skulle målrettes de områder i EU, der havde størst behov. Hvilke områder var der tale om?

Katarina Ammitzbøll spurgte, hvordan regeringen havde tænkt sig at få sine prioriteter angående migration og ydre grænser igennem i budgettet. Var der enighed blandt de sparsommelige fire på det område?

Statsministeren sagde som svar til både Rasmus Nordqvist og Victoria Velásquez, at hun ikke ville konkludere, om udkastet var grønt nok, da hun ikke troede på, at det ville blive vedtaget i sin nuværende form. Regeringens udgangspunkt var at kæmpe for så grønt et budget som muligt med tanke på de store opgaver forude.

Hun forklarede Jens Rohde, at man kunne inddele fattige og rige regioner i Europa efter gennemsnitlig indkomst – lå en region under 75 pct. af gennemsnittet, kunne den siges at tilhøre en kategori, der havde større behov for støtte. Ved ikke at yde støtte til regioner med en højere gennemsnitsindkomst kunne man spare 30 mia. euro.

På Katarina Ammitzbølls spørgsmål svarede hun, at der ikke var opbakning til alle danske positioner i de fire lande, der udgjorde de sparsommelige fire. Østrig var dog ligesom Danmark optaget af spørgsmålet om den ydre grænse. I øvrigt blev der i kompromisforslaget lagt op til en stigning på området.

Morten Messerschmidt bemærkede, at statsministeren naturligvis ikke kunne tro på, at det foreliggende udkast blev vedtaget, eftersom regeringen med sit mandat vel selv var nødt til at stemme nej.

Victoria Velásquez mindede om, at Danmark på grund af økonomisk vækst stadig skulle af med flere penge, selv hvis rammen blev fastholdt på 1 pct. Hvilke grupper skulle holde for? Ville man lade de rigeste, der i 2012 havde fået skattelettelse, finansiere det, eller skulle beløbet tages fra velfærden?

Statsministeren svarede, at øgede udgifter havde med finansloven at gøre og var ikke et anliggende for DER, så det ville hun vente med at diskutere til en anden sammenhæng. Hvad en rabat til Danmark skulle bruges til, ville hun heller ikke drøfte lige nu.

Jens Rohde bad statsministeren bekræfte, at rabatten allerede var brugt. Der var således ikke tale om nye penge, når eller hvis Danmark fik en rabat.

Statsministeren svarede bekræftende.

Mødet sluttede kl. 16.48.